

Sygn. akt VII U 2024/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 kwietnia 2016 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący: Sędzia S.O. Lucyna Stąsik-Żmudziak

Protokolant: st. sekretarz sąd. Małgorzata Gruza

po rozpoznaniu w dniu 15 kwietnia 2016 roku w Lublinie

sprawy Z. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o emeryturę

na skutek odwołania Z. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 28 października 2015 roku znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje Z. C. prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych od dnia(...) roku.

Sygn. akt VII U 2024/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 października 2015 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił Z. C. prawa do emerytury na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2013 roku, poz. 1440 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.). W uzasadnieniu organ emerytalny wskazał, iż odmawia ustalenia prawa do emerytury z uwagi na to, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (decyzja – k. 81 akta emerytalne).

W odwołaniu od tej decyzji Z. C. wnosił o jej zmianę i ustalenie prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołania skarżący wskazał, iż posiada staż pracy w warunkach szczególnych wynoszący ponad wymagane 15 lat gdyż dodatkowo pracował w warunkach szczególnych jako kierowca samochodów ciężarowych w Spółdzielni (...) od 08.02.1978r. do 31.03.1981r. (tj. 3 lata, 1 miesiąc i 21 dni) oraz w (...) od 01.01.1986r. do 31.12.1989r. (4 lata) jako kierowca samochodów ciężarowych o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. (odwołanie – k. 2 – 3 akta sądowe).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania podtrzymując argumentację zawartą w treści zaskarżonej decyzji. (k. 4-5 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje.

Z. C. urodzony (...), w dniu(...)roku złożył wniosek o emeryturę. W jego treści zawarł oświadczenie, iż nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego (wniosek o emeryturę - k. 1 - 4 a.e).

Na podstawie dokumentów dołączonych do wniosku oraz uzyskanych w wyniku przeprowadzonego postępowania organ rentowy skarżoną decyzją z dnia 28 października 2015 roku ustalił wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 roku łączny okres podlegania ubezpieczeniom w wymiarze 26 lat, 5 miesięcy i 19 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Organ rentowy zaliczył wnioskodawcy 9 lat, 5 miesięcy i 18 dni okresów pracy w warunkach szczególnych związanych z pracą wykonywaną w Spółdzielni (...) w Ł. w okresach od 01.04.1981r. do 31.12.1985r., od 01.01.1990r. do 14.07.1995r. i od 21.04. 1995r. do 19.06.1995r. jako kierowcy samochodów ciężarowych o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, udokumentowane świadectwem wykonywania pracy w warunkach szczególnych. (karta przebiegu zatrudnienia - k. 80 a.e.; decyzja - k. 81 a.e.).

W uzasadnieniu decyzji Zakład wskazał, iż wnioskodawca osiągnął (...) lat, udowodnił 25 lat składkowych i nieskładkowych, ale nie udowodnił 15 lat pracy w warunkach szczególnych. ZUS nie zaliczył mu zatrudnienia w Spółdzielni (...) od 08.02.1978r. do 31.03.1981r. w wymiarze 3 lat, 1 miesiąca i 21 dni oraz w Zakładzie (...) od 01.01.1986r. do 31.12.1989r. w wymiarze 4 lat ponieważ wnioskodawca nie przedłożył na te okresy świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych. .

Z. C. przed zatrudnieniem w (...) w Ł. podjął z dniem 16.08.1976r. zatrudnienie w Spółdzielni (...) w Ł.. (...) było przedsiębiorstwem transportowym, m.in. zajmowało się transportem mleczarskim i spółdzielni ogrodniczej. (...) zapewniało transport, podstawiało samochody wraz z kierowcami do przewozu produktów mleczarskich i rolniczych, zarówno na potrzeby dystrybucji bieżącej po okolicznych sklepach jak i do przewozu towarów po całej Polsce.

Z. C. podejmując zatrudnienie w (...) posiadał od 1972 roku prawo jazdy (...)kategorii, uprawniające go do kierowania samochodami o ciężarze do 3,5 tony. Na początku został zatrudniony do kierowania mniejszymi samochodami dostawczymi – za pomocą Ż. przewoził towary mleczarskie do sklepów po terenie powiatu.

Po zdobyciu 2 letniej praktyki jako kierowca zawodowy mniejszego samochodu ciężarowego wnioskodawca odbył kurs zdobywając w lutym 1978 roku uprawnienia kategorii (...) pozwalające mu kierować samochodami ciężarowymi o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Gdy tylko odebrał 08.02.1978r. prawo jazdy został przeniesiony na (...), którym przewoził nabiał i inne przetwory mleczarskie. Jeździł na tzw. dystrybucji, co oznaczało, że o godz. 3 rano podstawiał się samochodem w mleczarni, na samochód ładowano produkty mleczarskie i wnioskodawca rozwoził je wraz z konwojentem po sklepach. W drodze powrotnej przywoził opakowania. Z reguły towary były ładowane przez pracowników magazynu, przy rozładunku pracował konwojent. Zdarzało się że wnioskodawca pomagał przy czynnościach załadunkowo-rozładunkowych, przesuując palety na samochodzie aby prawidłowo rozłożyć ładunek. Następnie wnioskodawca uzyskał uprawnienia do kierowania samochodami ciężarowymi z przyczepami. Wówczas powierzono mu cysternę z przyczepą, którą przewoził mleko, kazeinę. Jeździł po zlewniach i zbierał mleko. Było ono przepompowywane do cysterny. Wnioskodawca zwoził mleko do mleczarni. Jeździł też z produktami mleczarskimi po Polsce. Samochód miał ładowność 5 ton a przyczepa 8. Załadunkiem towarów zajmowali się pracownicy mleczarni. Wnioskodawca nie był w stanie załadować sam tak dużego samochodu, czasami asystował przy załadunku. Na cysternie tej jeździł do końca zatrudnienia w (...), tj. do 31.03.1981r. Pracował w pełnym wymiarze czasu pracy, ale znacznie ponad podstawowy czas pracy. Często kierował samochodem 12-14 godzin. Jadąc w trasę np. na (...) musiał dowieźć jak najszybciej towar nie zatrzymując się, potem była droga powrotna. Zdarzało się, że spał w szoferce samochodu. Z (...) nie otrzymał świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, mimo, że od 08.02.1978r. do 31.03.1981r. kierował wyłącznie samochodami ciężarowymi o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Z uwagi na brak kierowców samochodów ciężarowych oraz ze względu na to, że (...) obsługiwała pod względem transportowym spółdzielnię ogrodniczą to bywało, że wnioskodawca po rozwiezieniu po sklepach nabiału był kierowany do wykonania transportu produktów rolniczych, np. zwożenia skupionych owoców czy warzyw. Wówczas jeździł samochodem i po 16 godzin, kolejnego dnia rozpoczynając pracę o 3 nad ranem. Bywało, że w ramach dyżurów sobotnio-niedzielnich

był kierowany do transportu towarów wyładowywanych z wagonów i przewożonych do (...). Praca była bardzo ciężka, stresująca, samochody były trudne do prowadzenia.

Dowód: zeznania Z. C. k. 32v-33as w zw. z k.36v as-37, akta osobowe k. 15 as, zeznania świadków: Z. G. k. 34, Z. K. k. 34v-35as, A. K. (1) k. 35-35v as, J. S. k. 36 as, świadectwa pracy i pozostała dokumentacja znajdująca się w aktach emerytalnych i kapitałowych

W tym okresie nastąpiła reorganizacja transportu mleczarskiego. Transport został zorganizowany w ramach (...) Spółdzielni (...) i wnioskodawcę przesunięto od 01.04.1981r. do (...) Przeszedł tam wraz z samochodem, którym kierował w (...). Nadal w (...) zajmował się transportem mleczarskim. Charakter pracy w stosunku do poprzedniego miejsca zatrudnienia nie zmienił się, był identyczny, tak w zakresie obowiązków jak i zadań oraz warunków pracy. W Spółdzielni (...) w Ł. wnioskodawca pracował od 01.04.1981r. do 31.12.1985r. i za okres ten wydano mu świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, uznane przez ZUS. Z (...) wnioskodawcy nie udało się uzyskać takiego świadectwa, zakład pracy już nie istnieje, nie ma podmiotu, który takie świadectwo mógłby wystawić, mimo, że akta osobowe wnioskodawcy istnieją. Znajdują się one w posiadaniu kolejnego podmiotu powstałego w ramach reorganizacji transportu mleczarskiego – L. w Ł.. Firma ta wystawiła wnioskodawcy zaświadczenie o wykonywaniu w ramach (...) pracy w warunkach szczególnych jako kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, jednakże nie jest ona następcą prawnym (...) i nie jest uprawniona do wystawiania formalnych świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Z tego też względu ZUS nie uznał wnioskodawcy okresu zatrudnienia w charakterze kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, wykonywanego w Spółdzielni (...) w okresie od 08.02.1978r. do 31.03.1981r. (3 lata, 1 miesiąc i 18 dni)

Od 01.01.1986r. transport mleczarski związany ze Spółdzielnią (...) w Ł. znowu uległ reorganizacji. Stał się Zakład (...) Oddział Ł. i do tej firmy został przeniesiony wnioskodawca. Odbyło się to w taki sam sposób jak poprzednio. Razem z powierzonym mu wcześniej samochodem przeszedł do (...) i nadal wykonywał tam pracę kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 t. W tym czasie kierował samochodem ciężarowym z przyczepą. Był to samochód J. chłodnia z agregatem – samochód o ładowności 5 ton i przyczepa chłodnia o ładowności 8 ton. W większości J., który był samochodem typowo chłodniczym, woził po kraju masło. Nadal pracował bardzo dużo, ponad godziny wymiarowe, bywało, że wypracowywał w miesiącu podwójną liczbę godzin nadliczbowych. Jeździł w długie trasy, praca była wyczerpująca, niebezpieczna, samochody były hałaśliwe, trudne do prowadzenia, jazda w wielogodzinną trasę, po drogach różnej jakości wymagała ogromnej koncentracji. Wnioskodawca nie zajmował się załadunkiem i wyładunkiem towarów, nie był w stanie załadować wielu ton produktów mleczarskich, asystował przy załadunku, był odpowiedzialny za jego konwojowanie. Mimo, że zakres obowiązków i charakter pracy wnioskodawcy był identyczny jak w okresie zatrudnienia w Spółdzielni (...) to także z (...), gdzie pracował do 31.12.1989r. (4 lata) nie ma świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych. W ramach kolejnej reorganizacji transportu mleczarskiego powrócił od 01.01.1990r. do SM (...), gdzie nadal do 19.06.1995r. pracował jako kierowca samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony, przewożącego produkty mleczarskie Spółdzielni (...). Okres zatrudnienia w szczególnym charakterze od 01.01.1990r. do 19.06.1995r. (z przerwami związanym z urlopem bezpłatnym) został zaliczony przez ZUS do uprawnień w oparciu o wydane przez pracodawcę świadectwo pracy w warunkach szczególnych, natomiast (...) po zakończeniu zatrudnienia świadectwa takiego wnioskodawcy nie wydał, obecnie zakład już nie istnieje a (...), które posiada akta osobowe wnioskodawcy z tego okresu, jako że nie jest następcą prawnym (...), nie może świadectwa wystawić i z tego powodu wnioskodawca okresu od 01.01.1986r. do 31.12.1989r. nie może udowodnić odpowiednim dokumentem.

Dowód: zeznania wnioskodawcy k.32v-33v w zw. z k.36v-37 as, zeznania świadków Z. G. k. 34as, A. K. (2) k. 35-35v as, J. S. k. 36as, W. W. k. 36-36v as, akta osobowe k. 15 as, akta emerytalno-kapitałowe wraz ze znajdującymi się tam świadectwami pracy.

Ponadto wnioskodawca pracował w warunkach szczególnych jeszcze w innym okresie, którego nie dokumentował świadectwami pracy w warunkach szczególnych gdyż ich nie posiadał a miał jedynie świadectwa pracy. Było to zatrudnienie w zupełnie innym charakterze. Mianowicie Z. C. po ukończeniu szkoły zawodowej został przyjęty do pracy

w (...) Zakładach (...) w Ł. w charakterze zbrojarza. Początkowo od 1972 roku pracował jako młodociany a więc w mniejszym wymiarze godzin ale po uzyskaniu pełnoletniości od 15.03.1973r. stale i w pełnym wymiarze jako zbrojarz zajmujący się cięciem na placu drutów, wyginaniem drutu na potrzeby budownictwa przy zbrojeniu belek stropowych, zalewanych następnie przez betoniarzy. Pracował tam do 30.04.1974r. jako pracownik betoniarni, któremu od marca 1974 powierzono także prace betoniarskie przy zasypie kruszywa. Następnie także w ramach przekształceń przeszedł do pracy w Ł(...), gdzie od 01.05.1974r. do 14.08.1976r. pracował jako zbrojarz. W ramach porozumienia stron przeszedł z dniem 16.08.1976r. do opisywanej wyżej pracy w (...) jako kierowca. (dowód: zeznania Z. C. k. 37as)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody. Za wiarygodne Sąd uznał zeznania złożone przez wnioskodawcę uznając je za jasne, pełne, logiczne, spójne z zeznaniami świadków oraz analizą dowodów w postaci dokumentów, w szczególności z dokumentami znajdującymi się w aktach osobowych skarżącego.

Przystępując do oceny dowodów osobowych należy stwierdzić, że przesłuchani w sprawie świadkowie to osoby obecne dla wnioskodawcy. Byli oni jego współpracownikami w omówionych okresach zatrudnienia i mieli bezpośredni wgląd i styczność z wykonywanymi przez niego czynnościami.

Z. G. pracowała w Spółdzielni (...) w Ł. od 1972r. do 2002r. na różnych stanowiskach, ale zawsze wszystkie funkcje, które pełniła związane były z rozliczaniem pracy kierowców w transporcie. Podobnie jak wnioskodawca i przesłuchani w sprawie świadkowie w ramach kolejnych reorganizacji transportu mleczarskiego w Ł. przechodziła do nowo powstających pracodawców, którzy zajmowali się organizacją transportu produktów mleczarskich Spółdzielni (...). W sumie jak podała zmieniały się jedynie nazwy firm a miejsce wykonywania pracy było to samo, łącznie z biurkiem. Świadek z racji swoich obowiązków doskonale znała pracę kierowców zajmujących się transportem mleczarni. Pamiętała wnioskodawcę jako kierowcę samochodu ciężarowego(...) o ładowności 5 ton rozwożącego po sklepach artykuły mleczarskie: mleko i nabiał. Pamiętała jak wnioskodawca po reorganizacji kierował wielotonową chłodnią (...) z przyczepą, wożąc po całej Polsce masło i sery a także, że wcześniej miał powierzoną cysternę do przewożenia mleka. Zdaniem świadka obowiązki wnioskodawcy przez cały okres zatrudnienia jako kierowcy samochodów ciężarowych o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, bez względu na nazwę firmy, w której w danym okresie pracował sprowadzały się do załadowania samochodu ciężarowego produktami mlecznymi, rozwiezieniem ich do miejsc przeznaczenia, konwojowanie towaru i rozładunek. Podała, że kierowcy mieli płacone dodatkowe pieniądze za konwojowanie Według świadka kierowca z reguły sam załadowywał i rozładowywał towar wydawany mu przez magazyniera mleczarni a tylko czasami zdarzało się, że towar ładowali ładowacze. Zdaniem Sądu w tym zakresie jej zeznania nie są w pełni precyzyjne. Nie wydaje się wiarygodne aby kierowca sam załadował kilka ton towaru a następnie jechał w długą trasę, po czym sam ten towar wyładowywał, gdyż nie byłby w stanie podolać temu fizycznie. Oczywiście był przy załadunku towaru, naturalnie, że mógł przesunąć towar na samochodzie i stąd w wyobrażeniu świadka, który nigdy rano o 3 nie był przy załadunku towaru ani przy jego wyładunku w sklepie utrwalilo się przekonanie o załadowywaniu towarów przez kierowców. Świadek wykonywała swoją pracę w biurze, rozliczała karty drogowe kierowców i przyznała, że płacono za konwojowanie czyli za odpowiedzialność jaka spoczywała na kierowcy, któremu powierzono ładunek o określonej wielkości i rodzaju.

Z. K. pracował w (...) w Ł. jako kierownik przewozu w latach 1971-2002 i był świadkiem różnych przekształceń związanych z transportem mleczarskim. Przyznał, że w związku z tymi przekształceniami wnioskodawca wykonując transport produktów mleczarskich przechodził wraz z powierzonymi mu samochodami do kolejnych firm zajmujących się przewozem tego rodzaju. Sam świadek pracował wyłącznie w (...) i jego zeznania odnosiły się ogólnie do zadań jakie wykonywało (...) i zatrudnieni tam kierowcy samochodów ciężarowych. Stąd też jego zeznania odnosiły się do całości obowiązków kierowców zatrudnionych na innego rodzaju samochodach ciężarowych. Jednak i on potwierdził, że wnioskodawca pracował jako kierowca 5 tonowej izotermy a po przeniesieniu transportu do innej firmy cysterny ale wówczas jego kontakt z wnioskodawcą był już przelotny.

Pozostali świadkowie to kierowcy samochodów ciężarowych, tak jak wnioskodawca wykonujący transport produktów wytwarzanych przez Spółdzielnię (...) w Ł. w ramach reorganizujących się firm powołanych do wykonywania transportu. Świadców, których obowiązki i charakter pracy był identyczny potwierdzili zeznania wnioskodawcy w

zakresie wykonywanych czynności i warunków pracy, rodzajów prowadzonych pojazdów. A. K. (3) po zakończeniu zatrudnienia otrzymał świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych dokumentujące jego pracę jako kierowcy samochodu ciężarowego na potrzeby SM we wszystkich zakładach, bez względu na ich nazwę. Po ukończeniu (...) roku życia, od 2 lat jest uprawniony do emerytury we wcześniejszym wieku, którą uzyskał bez sprawy sądowej. Identyczna sytuacja dotyczyła świadka J. S.. W. W. nadal pracuje i nie ubiegał się o wcześniejszą emeryturę. Świadkowie zgodnie potwierdzili, że podstawowym obowiązkiem kierowcy było prowadzenie samochodu ciężarowego i konwojowanie ładunku. Kierowca był obecny przy załadunku, czasami wykonywał drobne prace przesuwać ładunek na samochodzie ale nie był w stanie sam załadować wielu ton towaru.

Wskazani świadkowie dysponowali, niezbędnymi wiadomościami w zakresie charakteru czynności wykonywanych przez wnioskodawcę, jego obowiązków, warunków zatrudnienia i zasad organizacji pracy. Zeznania świadków są logiczne i spójne, korelują ze sobą i z zeznaniami skarżącego. Zostały odebrane w toku postępowania sądowego, po pouczeniu o odpowiedzialności za składanie fałszywych zeznań. Z uwagi na to, że świadkowie są osobami obcymi dla wnioskodawcy, nie ma podstaw, by kwestionować ich zeznania i zarzucać im nieprawdę czy stronniczość. Drobne rozbieżności, co do niektórych szczegółów sprawy wynikają z naturalnych ułomności pamięci ludzkiej zważywszy, że świadkowie zeznają na okoliczności zdarzeń życia codziennego niemających charakteru wyjątkowego i z tego powodu trudniejszych do zapamiętania. Okoliczność, że występują te rozbieżności przemawiają za obdarzeniem ich zeznań wiarygodnością, bowiem wskazują, że nie były one uzgadniane na potrzeby procesu. W związku z powyższym Sąd obdarzył w całości wiarą zeznania zeznających w sprawie świadków.

W świetle powyższych ustaleń należało stwierdzić, że również zeznania skarżącego złożone w trybie art. 299 k.p.c., w powyższym zakresie zasługują na pełne uwzględnienie.

Sąd obdarzył wiarą zgromadzone w sprawie dowody nieosobowe w postaci dokumentów, znajdujące się w aktach organu rentowego oraz aktach osobowych. Były one przechowywane przez uprawniony podmiot, nie noszą śladów podrobienia ani przerobienia. Ich treść nie była kwestionowana przez żadną ze stron, nie budziły one również wątpliwości Sądu. Na podstawie tych dokumentów w powiązaniu z zeznaniami wnioskodawcy i świadków, możliwe było ustalenie okresów pracy i zakresu obowiązków skarżącego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Odwołanie wnioskodawcy jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 748), mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat. Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przepis art. 32 ust. 2 cytowanej ustawy stanowi, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 32 ust. 4 ustawy).

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie przepis § 1 ust. 2 rozporządzenia stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Sumując powyższe, aby nabyć prawo do emerytury wnioskodawca musiał spełnić łącznie następujące przesłanki:

- 1) osiągnąć obniżony do 60 lat wiek emerytalny;
- 2) nie przystąpić do otwartego funduszu emerytalnego lub wnieść o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w tym funduszu, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;
- 3) na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnić:
  - a) co najmniej 15-letni okres wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz
  - b) staż pracy w wymiarze co najmniej 25 lat.

Bezspornym jest, że skarżący nie był i nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, w dniu orzekania ukończył obniżony do 60 lat wiek emerytalny i na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymował się co najmniej dwudziestopięcioletnim stażem pracy. Ponadto organ rentowy decyzją z dnia 28 października 2015 roku zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych okres wynoszący 9 lat, 5 miesięcy i 18 dni.

Okolicznością sporną w niniejszej sprawie była możliwość zaliczenia do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu od 08.02.1976 roku do 31.03.1981 roku z tytułu zatrudnienia w Spółdzielni (...) w Ł. oraz w (...) ‘ (...) w Ł. od 01.01.1986r. do 31.12.1989r.

Rozważając czy wykonywaną przez skarżącego pracę w trakcie spornym okresie zatrudnienia w w/w zakładach pracy można zakwalifikować jako pracę w szczególnych warunkach należy podkreślić, że wnioskodawca występując do organu emerytalnego o przyznanie świadczenia nie przedłożył świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze na potwierdzenie tej okoliczności. Taka sytuacja nie może dyskwalifikować możliwości ubiegania się o przedmiotowe świadczenie. Należy mieć, bowiem na uwadze, że nawet brak stosownej dokumentacji nie oznacza sam w sobie, że pracownik nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Obowiązek sporządzenia odpowiadającego wymogom świadectwa obciąża pracodawcę, w związku, z czym wyciąganie jakichkolwiek negatywnych konsekwencji z nieściśności w nim zawartych wobec pracownika byłoby dla niego nazbyt krzywdzące.

Ustalenie przez Sąd, że praca była wykonywana w warunkach szczególnych oznacza, że praca była w takich warunkach wykonywana. Sąd, w przeciwieństwie do organu rentowego, nie jest związany określonymi środkami dowodowymi. Zgodnie z treścią art. 473 k.p.c., w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron.

Oznacza to, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe.

Powyższe oznacza, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., sygn. III UZP 6/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., sygn. III UZP 48/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 r., sygn. H UKN 186/97; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 stycznia 2013 r., sygn. III AUa 808/12).

Przeprowadzone postępowanie dowodowe, w którym Sąd oparł się na dokumentach znajdujących się w aktach ZUS i osobowych wnioskodawcy oraz jego zeznaniach złożonych w trybie art. 299 k.p.c. i zeznaniach świadków pozwoliło ustalić w sposób pewny, że wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę w warunkach szczególnych będąc zatrudnionym w od 08.02.1976 roku do 31.03.1981 roku w Spółdzielni (...) w Ł. oraz w (...) ' (...) w Ł. od 01.01.1986r. do 31.12.1989r. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, dodatkowo przez okres 7 lat, 1 miesiąc i 21 dni.

Czynności wykonywane przez wnioskodawcę w powyższych okresach opisane są w rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w wykazie A, dziale VIII, poz. 2 tj. „prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów”.

Dokonując wskazanej kwalifikacji charakteru prawnego części spornego okresu jako pracy w szczególnych warunkach Sąd miał na uwadze ustaloną okoliczność, że w okresie zatrudnienia we wskazanych firmach w spornym okresie na stanowisku kierowcy wykonującego transport produktów mleczarskich, wnioskodawca miał czasami zleczone również czynności konwojowania. Jednakże jak wynika z pozostałych poczynionych ustaleń obowiązki z tym związane nie miały zakresu zasadniczego a uzupełniający, podczas gdy zasadniczy zakres obowiązków wypełniała jazda samochodami wymienionymi w rozporządzeniu Rady Ministrów. Dokonując takiej oceny wpływu wykonywanej przez skarżącego pracy dodatkowej na ocenę charakteru prawnego zatrudnienia, Sąd miał na uwadze wypracowany w orzecznictwie pogląd, zgodnie z którym przy dokonywaniu oceny charakteru prawnego okresu pracy uwzględnienie takiego okresu powinno nastąpić po ustaleniu rzeczywistego zakresu obowiązków oraz wykonywania bezpośrednio i stale szkodliwego zatrudnienia, tyle że ocena prawna tych ustaleń powinna być racjonalna, bez stosowania „aptekarskiej” miary lub „stopera w rękę” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 21 sierpnia 2013 roku, sygn. akt III AUa 1769/12).

Stwierdzić należy, iż uznając wyżej wskazane okresy jako okresy pracy w warunkach szczególnych oraz dodając je do okresu ustalonego przez organ rentowy łącznie wynosi ponad 17 lat i 7 miesięcy. Oprócz tego, chociaż nie ma to znaczenia, wobec udowodnienia wystarczającego okresu do uzyskania emerytury we wcześniejszym wieku, wnioskodawca wykonywał dodatkowo pracę stale i w pełnym wymiarze w szczególnych warunkach w budownictwie prace zbrojarskie i betoniarskie określone w cytowanym wyżej rozporządzeniu w wykazie A, dziale V, poz. 4 jako zbrojarz i betoniarz w okresie zatrudnienia w przekształcającym się Ł.(...) co najmniej od 16.03.1973r. do 14.08.1976r. a więc dodatkowo przez okres 3 lat i 5 miesięcy.

W związku z powyższym należy uznać, iż Z. C. spełnił wszystkie przesłanki niezbędne do ustalenia mu prawa do emerytury na podstawie omówionych przepisów. Prawo do świadczenia zostało ustalone od dnia (...) roku, to jest od dnia złożenia wniosku.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.